

Útróðurin

Kósavirkid

Flakavirkid á Kósini í Klaksvík sigur frá hesum landingum í seinastu viku: Rólant 9.000 pund, Dragasund 19.000 p., Háenni 34.400 p., Reynsmúli 10.900 p., Hvithamar 7.300 p., Nevið Reyða 3.800 p., Varp 2.100 p., Árnabúgvín 1000 p., Oyggjarmúli 600 p., Royndin Fríða 700 p. og Áarberg 77.500 pund.

Polarstjórnan og Klakkur landaðu ávikavist 173.000 og

215.000 pund undan Íslandi til Kósavirkid í seinastu viku.

Bacalao

Til Bacalao í Havn landaðu hesir bátar í seinastu viku: 8.3. Perla 2010 pund, 11.3. Oddbjør 5936 p. og Barðið 1560 pund.

Lynfrost

Til p.f. Lynfrost í Runavík landaði Havalðan 249.000 pund í seinastu viku.

Føroyskar sildalandingar uttanlanda í februar

Í februar vóru tilsamans 40 føroyskar sildalandingar uttanlanda, og vóru allar landingarnar í Danmark.

Landað vórðu tilsamans 5.186.587 kg fyri 7,5 milj. kr. 170.200 kg av samlaðu nøgdini var makrelur. Annars var restin, tilsamans 5.016.307 kg, landað til ávikavist til matna og idnað.

Í februar mánaða í fjór vóru

tilsammans 49 føroyskar sildalandingar uttanlanda. Landað vórðu tilsamans 5.213.058 kg, fyri 5,7 milj. kr.

Allar landingarnar henda mánaðin vóru somuleiðis í Danmark, tó vórðu 8000 kg av samlaðu nøgdini landað í Bretlandi.

Fyrstu tveir mánaðirnar í ár hava føroysk sildaskip landað

Myrkt á degi

Á vestastu oynni í oyggjabólkinum canarisku oyggjarnar La Palmas, noyddust menn í næstseinastu viku at kveikja ljós á miðum degi, tí har var myrkt av sandi.

Sandurin, sum kemur úr Saharaoyðimørkini í Norðurafrika, var so tjukkur, at sólín sá ikki igjøgnum.

uttanlanda tilsmns 10.630.251 kg til eitt samlað virði av 15,8 milj. kr. Somu mánaðirnar í fjór vórðu landað uttanlanda tilsammans 8.754.908 kg til eitt samlað virði av 9 milj. kr.

Framhald frá 1. síðu (1)

tøk, sum tikin verða í so máta.

Somuleiðis verður skotið upp, at landsstýrinum verður álagt at kanna møguleikarnar fyri serskipan við EF fyri føroyskan útlutning.

Í viðmerkingunum til uppskotið segði lögmaður m. a.:

Millum tær fortreytir, sum samráðingarnar við EF um treytirnar fyri møguligari føroyskari luttøku í EF fóru fram undir, vóru, at Noreg gjørdist limur í EF, og at fiskimarkid undir Íslandi var 12 fjórðingar. EF samtykti í, at hesir spurningar høvdu slíkan tydingin fyri Føroyar, at Føroyar fingi 3 ár at umhugsu samráðingarúrlitið í.

Viðurskiptini millum EF og ávikavist Ísland og Noreg, sum eru stórframleiðarar og stórtúftlytarar av fiski og fiskavørur til EF, mugu sjálvsagt víga nógv.

Í umhugsingunum um føroyska stóðutakn til tað fyriliggjandi luttøkurundarlagið.

Viðvikjandi Noreg er sum nevnt ongín avkláring í ynski tess um eina handilsskipan við EF. Tað er tó líkt til, at Noreg fær tollfrælsi fyri fryst flok og møguliga nakrar sømdir fyri niðursodnar fiskavørur, men neyvan tollsetta fyri feskkan ísaðan fisk. Tað er eisini líkt til, at tollsømdirnar fyri fiskavørur verða bundnar til, at EF-fiskiskip varðveita teirra viðverndirindin undir Noregi. At Noreg ikki gjørdist limur í EF ber eisini í sær, at tað í víkaða EF neyvan verður yvirskotsframleiðsla av saltfiski og frystum flokum, sum eru okkara hovudsutflutningsvørur.

Sømdir viðvikjandi tolli á fiski og fiskavørur, sum Ísland hevur fingið hjá EF, eru eisini bundnar til fiskirættindini hjá EF-skipum.

Útflýtingin av íslenska fiskimarkinum og tann núverandi útviklingurin sum heild viðvikjandi fiskirættindunum og veidimøguleikum í Norðuratlantshavninum og Noregs nei til limaskap bera í sær, at graundarlagið undir eini metan av fyrinum og vansom av møguligari føroyskari luttøku í EF uppá tær fyriliggjandi treytirnar er munandi broytt. Broyttingin í grundarlagnum ger seg galdandi viðvikjandi tydinginum fyri Føroyar av EF's verandi fiskirættindareglum, hvørs krav um ikki at gera mun millum rettind hjá EF-skipum uttan fyri 12 fjórðingar ikki samsvorar føroysk áhugamál. Eftir landsstýrisins metan geva hesar

fiskirættindareglur ikki nóg goðar sømdir fyri føroyskan fiskiskap undir Føroyum.

Mett út frá einum útlutningssjónarmiði heldur landsstýrið óngan íva vera um, at okkara áhugamál í so máta tala fyri luttøku í EF.

Niðurstøðan av hesum hovudsjónarmiðum er, at eftir landsstýrisins fatan er tíðin runnin frá tí fyriliggjandi grundarlagnum fyri luttøku í EF, ser stakliga viðvikjandi reglunum um fiskirættind. Landsstýrið mælir til logtinginum til at samtykkja frammanfyri nevnda uppskot til samtyktar.

— Uppskotið fær 1. viðgerð á tingi kl. 10 fyrrapartin í morgin, hósdagin.

Framhald frá 1. síðu. (2)

fyrirøkuni Suðurfisk ókeypis til ognar.

Somuleiðis skjýtur tjóðveldisflokkurin upp, at landsstýrið saman við figgjarnvndini fær heimild úr landskassanum at veita fyrirøkuni rentufritt lán í 2 milj. kr. til nybyggingar, afturræyggingar og umvælingar, og at veðhalda fyri rakstrarláni upp í 1 milj. kr.

Málið fekk 1. viðgerð á tingi seinasta hósdag.

Erlendur Patursson, úr tjóðveldisflokkinum, helt, at tað mundi verða nyttuleyst at greiða frá viðurskiptunum, sum gjørdur seg galdandi og sum orsakandi, at Suðurfisk fór í likvidatión. Somuleiðis helt hann, at onnur dømi um likvidatiónir vóru, og nevndi skipasmíðjuna í Vestmanna.

Uppskotið, ið her er til viðgerðar, kann týskast tingmonnum óvanligt, men hartil er at siga, at óvanlig og óheppin viðurskipti hava gjørt seg galdandi, segði Erlendur Patursson.

Hákun Djurhuus, úr fólkaflokkinum, segði, at fólkaflokkurin var ivingarsamur, um loysn í sum, tjóðveldismenn hava skotið upp, fer at roynast best. Hann vildi spyrja, hvi likvidatiónin, sum Suðurfisk hevur verið í, skuldi gerast so drúgv, sum hon hevur verið, og visti í hesum viðfangi á tíðina, sum liðin er síðan.

— Virkið kom í gongd í 1967, men fór longu í likvidatión í 1969. Hvorjar eru grundirnar, at virkið framvegis er í likvidatión?

Hvat loysnini, sum tjóðveldis menn hava skotið upp, viðvikir, so týkir mæ, at talan í hesum

um føri er um atkvøðuframleiðslu segði Hákun Djurhuus og helt samstundis, at tað er skeið, tá sagt verður, at Suðuroyggin verður skýrd olmsuð, oki, so sum hon verður.

— Neyvan haldi eg, at suðringar eru hugaðir fyri, at oyggj teirra verður skýrd soleiðis, segði Hákun Djurhuus.

Hilmar Kass, úr sjálvstýrisflokkinum, segði, at tjóðveldismenn við hesum uppskoti meta Suðuroynna og Eysturoynna sera ójavn og visti á, at skipasmíðjumálið var til viðgerðar á sinni, høvdu tjóðveldismenn t. d. onki tilmæli í figgjarnvndini, har uppskotið fekk nevndarviðgerð. Tá segdu tjóðveldismenn, at landskassin skuldi avskriva nógvan pening og at hetta var ikki ein góð loysn.

segði Hilmar Kass, men tað er just hetta sum fer at henda, verður gingið eftir uppskotinum, sum her er til viðgerðar, legði hann aftrat.

Hann segði seg taka undir við, at ov drúgv tíð er liðin, síðan virkið fór í likvidatión til onki framvegis at vera hent og helt, at nevndin, sum fekk uppskotið til viðgerðar, kundi broyta orðalagið í uppskotinum.

Trúgví Samuelsen, úr sambandsflokkinum, helt, at her var talan um óvanligar treytir og segði, at neyvan nakað lóg-gávuváld vildi tikið undir við slíkum uppskoti, sum nú var til viðgerðar.

Hann segði seg vilja spyrja landsstýrið, hvat fyriliggur í hesum máli, og visti samstundis á ætlaðu gongdina í málinum, eftir at landsstýrið keypti virkið, at tað skuldi verða selt aftur.

Trúgví Samuelsen helt eisini, at um virkið verður latið ókeypis, tá hetta er óneyðugt, nú tilbøð eru komin, so vil verða talan um ábyrgdarloysi.

Kjartan Mohr, úr framburðsflokkinum, segði, at hetta mundi vera fyrsta ferðin, at hann hevði verið við til viðgjørt slíkt uppskot.

Hann segði, at tað undraði seg, hvi landsstýrið ógamtíð er komið við nökrum tølum í samband við likvidatiónina.

Tilbøð eru komin um keyp av Suðurfisk, men landsstýrið hevur ikki tikið av. M. a. eru higartil komin tvey tilbøð frá Svend Thulesen o. ø., men tað er ikki tikið av teimum. Ongin ivingur er í, at hesir somu fara at bjóða á triðja sinni, segði Kjartan Mohr, og visti samstundis á, at um tikið

varð av tilbøði frá hesum monnum, so høvdu teir óivað keypt Porkening, sum varð seld ur til Runavíkar fyri stuttum.

— Eg vóni, segði Kjartan Mohr, at landsstýrið tekur upp samráðingar við Svend Thulesen og teir, sum hava bðið saman við honum. Hvat uppskotið tjóðveldisflokksins viðvikir, mæli eg til, at tað verður afturtikið, segði Kjartan Mohr.

Finnbogi Isaksen, úr tjóðveldisflokkinum, helt, at sambært framsøgn borgarligu flokkanna (sambandsflokkurin og fólkaflokkurin), so høvdu hesi halsað um, og vóru farnir at reka ein sosialistikk politikk.

— Hvat viðvikir avskrivningum, sum Hilmar Kass talaði um, er at siga, at uppskotið frá meiriluta figgjarnvndarinnar til loysn í skipasmíðjumálinum, og sum varð samtykt, neyvan fer at roynast nokkur góð loysn, harimóti eri eg visur í, at tað sum vit, tjóðveldismenn, hava skotið upp, hvørjum Suðurfisk viðvikir, fer at roynast góð loysn, segði Finnbogi Isaksen og visti á, at meðan landsstýrið hevur ríkið Suðurfisk, eru ongar útyggingar farnar fram á virkinum.

Jákup Lindenskov, landsstýrismaður, segði, at eitt uppskot av nærum sama slagi sum hetta, var til viðgerðar á logtingið í fjór, men vann tað ikki frama og helt tí, at hetta uppskotið heldur ikki fór at vinna nakran frama. Hann vísti á, at meðan landsstýrið hevur havt leiðsluna av virkinum, hevur gingið óføra væl.

— Landsstýrið hevur avgjørt, at virkið skal verða selt fyri 1,7 milj. kr., og er samstundis vitandi og hevur fingið frásøgn um, at verkamannafelag og einstaklingar suðuri í Vági hava áhuga at keypa virkið fyri ásetta prís, segði Jákup Lindenskov og legði aftur, at hesi skulu tekna tilsammans 600.000 kr., higartil eru teknaðar tilsammans 325.000 kr. Hann vísti minna Finnboga Isaksen á, at landsstýrið als ongar heimildir hevur til útygging av virkinum, meðan tað er í likvidatión.

— Onkur hevur spurt, hvi likvidatiónin hevur verið so drúgv. Hertil er at siga, at landsstýrið upprunaliga ætlaði ikki, at likvidatiónin skuldi gerast son drúgv, men likvidatiónarnar siga, at tað, so sum stóðan er, er ógjørligt at skunda undir likvidatiónina, segði Jákup Lindenskov.

Atli Dam, lögmaður, segði seg ikki vilja taka undir við uppskotinum, ið nú var til viðgerðar og helt, at vágbingar sjálvir neyvan vilja stuðla eini slíkari loysn, sum tjóðveldismenn hava skotið upp. Hann visti í hesum sambandi á tað virkisfyni, sum m. a. tvørðar menn hava sýnt í samband við ætlan um bygging av flakavirki á Tvøroyri.

— Landsstýrið hevur fingið váttan um, at tað var beint, at tað yvirtók Suðurfisk á sinni, segði lögmaður og legði aftrat, at meðan landsstýrið hevur ríkið virkið, hevur talan verið um bruttoývirskot. Eg veit ikki, hvussu stórt yvirskotid var fyri 1972, men eg haldi meg kunna meta, at tað er um 5—600.000 kr., segði lögmaður.

Hákun Djurhuus tók orðið av nýggjum og segði seg vilja spyrja landsstýrið, hvi ikki er tikið av nökrum tilbøði um keyp av Suðurfisk?

Lögmaður svaraði hesum við at siga, at grundirnar skuldu verða lagdar fyri teirri nevnd, málið fekk viðgerð, saman við øðrum tilfari, Suðurfisk viðvikjandi.

— Málið varð beint í figgjarnvndina.

john.—

Framhald frá 1. síðu (1)

viðgerð á virkinum, við tað, at tær verða loyptar í kokandi vatni í nokur sekund. Síðani verður tann parturin av skópunum, sum nýtast skal, tikin frá, og verður vaskaður, pakkadur og frystur til útlutnings (USA). Prísurin er farin nógv niður í sambandi við dollar niðurskrivingina herfyri. Fyrr var prísurin 28 kr. pr. kilo, men nú er hann lækkaður niður í 23 kr. kilo.

Tað eru eini 10—12% av sjálvari skelini, sum nýtt verður, men av tí at skeljarnar eru so soltnar hesa tíðina, er nýtslu virðið bert 8%, so at við tí lága prisi, sum nú valdar, loysir tað seg ikki at veita jákupskel, fyrrrenn til heystar aftur.

Tað er long leið hjá Hvalbingum o.ø. at fara á skeljavæðu. Fyri at bota um hetta, hevur Fiskirannsóknarstovan í hyggju at finna fleiri mið kring Føroyar.

Tað eru fleiri onnur skeljavirkir í landinum m. a. inni í Sundalagnum og suðuri á Tvøroyri.

J. F. N.